

**ПЕРЕМИР'Я В ЗАТОЦІ
ФОРМОЗИ ВІДКРИЄ
ШЛЯХ ДЛЯ ПЕРЕГОВОРІВ
— ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ**

Вашингтон. — Головними темами пресової конференції през. Айзенгавера, влаштованої в Білому Домі в середу дня 1 жовтня ц. р. вперше після п'яти тижнів, була справа далеко-східнього конфлікту і справа закритих публічних шкіл у стейтах Аркенсо і Вірджинія. Відповідаючи на запити в справі оборони островів Квімої і Матсу. Президент ствердив, що ЗДА не уступлять перед комуністичною збройною силою в затоці Формози, але — все ж таки — він думає, що встановлення перемир'я в цій області відкриває шлях для переговорів в справі полагоди цього далеко-східнього конфлікту. На думку Президента, острови Квімої і Матсу не відіграють основної ролі в обороні Формози і, як

Президент Айзенгавер

це є найголовнішою справою. Що ж до допущення червоного Китаю до ОН, то не може бути ніякої мови про те, поки китайські комуністи не перестануть бути агресорами і не відмовляться від стосованих ними методів збройного шантажу.

Торкаючися справи інтеграції в школах Аркансо і Вірджині, президент Айзенгавер ствердив, що обов'язком усіх американців, чи то представників влади чи приватних громадян, є виконувати рішення Найвищого Суду ЗСА. Якщо представники влади і громадяни не будуть дотримуватися цього обов'язку, то це матиме дуже загрозливі і важкі наслідки для країни. Основною справою є рівність у всіх громадян в обличчя Конституції і законів і цю вимогу мусять респектувати усі. В дальших своїх відповідях президент Айзенгавер ствердив, що резиґнація Шермана Адамса із становища головною дорадника була добровільною, хоч і могла вона відбуватися під деяким політичним тиском. Що ж до стану свого здоров'я, то Президент сповістив, що в п'ятницю цього тижня він відбуде свої чергові лікарські оглядини.

Автомобільні робітники підписали трирічний контракт із „Крайслером”

Дітройт, Мішн. — Представники Об'єднаних Автомобільних Робітників і автової корпорації «Крайслер» 1-го жовтня підписали новий контракт, який на протязь трьох років регулює справу заробітків та умов праці 62-ох тисяч робітників цієї фірми. Після підписання контракту голови спілки автових робітників Волтер П. Рутер пішов на переговори з найбільшою автовою корпорацією «Дженерал Моторс», в якій працює 250,000 робітників, що мали б почати страйк вже 2-го жовтня, якщо не дійде до порозуміння. Фірма «Дженерал Моторс» погоджується на ті самі умови договору, які робітники прийняли в порозумінні з корпораціями Форда і Крайслера, але працівники мають ще інші місцеві домагання, з яких не хочуть зрештукувати, і на які не хоче погодитися прадавель. «Крайслер» погодився збільшити заробітну платню по 7 центів від години праці, а також поліпшити допомогу на час безробіття та збільшити емеральтні пенсії робітників. Пересічна заробітна плата в цій фірмі становить 2.1 долара.

В АМЕРИЦІ

● Обручання «гуля-гуп» захоплюються не тільки діти, але й дорослі люди. Проте, як викодилю, забава ця не така вже й безпечна: 20-річний шофер із Баттлбору, Вільям Брітінгем, пробуючи сякати через «гуля-гуп», зламав собі стегно і тепер сидить у лікарні.

● Упродовж одного дня в Дніпрі. Муніципін, націсавши проти поліції 5,600 старших осіб, настрашених, що в тому році цього року вони будуть недовго живити, а всі випадки захворювання було 482. Минулого року смертних випадків у Дніпрі було тільки два, а занеда-

- Фірма Вестері Електрік Компані дотала від армії замовлення на 135 мільйонів доларів — на «Нікс-Зев», винищувачі ворожніх керованих ракет.
- Кубинські повстанці Фідела Кастро 30-го вересня напали на відділ урядових військ і, важко поранивши команданта батальйону підполковника Немона Карраска, захопили його в полон і відвезли в гори. Урядові війська дії хоробро обороняли.
- Князь Камбоджі Норodom Сіанук подарував президенту в Азенагаворі статую Будди на постаменті з написом «вирізняє ідеї, написи: ЗДА від Королівства Камбоджі».

**УКРАЇНЦІ ВШАНУЮТЬ СЕН. А. СМІТА
ЩО ВІД СІЧНЯ БУДЕ СПЕЦІАЛЬНИМ
ДОРАДНИКОМ ПРЕЗИДЕНТА**

Нюарк, Н. Дж. — В суботу, 1-го жовтня, громадяни українського роду вішанують тут одного із найбільш заслужених своїх приятелів та приятель української визвольної справи, старшого сенатора «Єдиних Держав Г. Александра Смита. Імпреза вішання цього заслуженого державного мужа відбудеться с год. 8:30 увечері в приміщеннях Української Центральної 180 Вільям вулиці та складатиметься з бенкету і концерту Капелі Вандуристів м. Т. Шевченка, що того ж самого дня о год. 6-й увечері дає свій прощальний концерт в залі місцевої опери при 383 Вашингтон вулиці. Бенкет і концерт для вішаннявця сенатора Г. Александра Смит

Сенатор Г. Александер Смит

концерт для вшанування сенатора Сміта вшановують спільно Комітет для вшанування сенатора Сміта з адв. Іваном Романишиним, як голову, і п. Андрієм Куйбідою, як секретарем на чолі, та Комітет Прихильників Капелі Бандуристів з д-ром Романом Ричком і п. Мироном Стебельським на чолі. Капелі Бандуристів виступити на цьому бенкеті, щоб підкреслити відданість тисячів колишніх українських ситальців в Європі сенаторові Смітові за його мужню оборону вітківців ще тоді, як вони були по таборах, та його важливу участь у переведенні законодавства, які вможливили сотням тисяч вітківців поселитися на постійне в цій країні. У бенкеті для вшанування сен. Сміта заповіли свою участь найвідаттіші американсько-українські діячі. Тим часом сенатор Сміт повідомив у Тренто-ні, що в січні наступного року в якому вигасе його мандат сенатора ЗДА, він погодився зайняти запропонований йому президентом А й з е в а вером пост дорадника Президента в спеціальних закордонних справах. Сенатор Сміт, який відмовився кандидувати знову на перевибір на сенатора, висловив, що його пост буде подібний до того, що його займав теперішній державний секретар Доллес в уряді президента Трумана, бувши дорадником Президента і тодішнього державного секретаря Діна Ачесона. Як відомо, Доллес в характері такого дорадника був головним архітектором американсько-японського мирного договору. Сенатор Сміт є одним з найкращих американських знавців української визвольної проблематики і тому ж одним з її найбільш здецидованих прихильників.

**ПРЕЗИДЕНТ І ДЕРЖ. ДЕПАРТАМЕНТ
ДЯКУЮТЬ УККА ЗА ПІДТРИМКУ
ЇЇНЬОЇ ПОЛІТИКИ**

Вашингтон. — „Дякую Вам в ім'єні Президента за Вашу підтримку нашої політики в районі протоки Формози“ — пише п. Моріс С. Райс, шеф відділу публічної служби в державному департаменті в листі до президента УККА п. Д. Галичина, відповідаючи на підписану ним телеграму УККА, яку — згідно з рішенням Екзекутиви УККА — вислано до президента Айзенгавера з піддержкою його становища проти комуністичної загрози в протоці Формози. Рівночасно з тією телеграмою вислано президентів Айзенгаверові в цій справі також листа, підписаного головою УККА професором Л. Добрянським. В листі і телеграмі УККомітет висловлював признання президентів Айзенгаверові за його рішуче становище проти комунізо-китайської і комунізо-московської загрози в протоці Формози, яке президент Айзенгавер зайняв у своєму листі до совєтського прем'єра Хрушова 13-го вересня ц. р. І в листі і в телеграмі УККА звертається увагу на комуністичне поневолення України та інших неросійських народів, які на важливість звільногого аргументу тих народів у боротьбі проти комуністичної агресії в усіх частинах світу. У згаданій відповіді Державного Департаменту на телеграму УККА сказано, що „Ваша телеграма з 15-го вересня 1958 до президента Айзенгавера, після розгляду в Білому Домі, була переслана до Державного Департаменту, щоб і ми могли познайомитися з Вашими коментарями“. Рівночасно з листом, Державний Департамент переслав і відповідні матеріали, в яких з'ясована американська політика відносно Китаю.

Підводний човен „Морський Вовк” був 55 днів під водою

Вашингтон. — Підводний атомовий човен "Морський Вовк" був досі 55 днів під водою і цим здобув новий рекорд. Представник флоту заявив, що той підводний човен задумав виплисти на поверхню океану аж в понеділок, це значить, що він буде під водою повних 60 днів. "Морський Вовк" має в понеділок 6-го жовтня пробити до порту Нью Лондон, Коннектикут. Він виплида в цю свою плавання з району Нью-Йорку. Човен був 5 серпня, і два дні пізніше занурився під воду, щоб, як про це повідомляв флота, "відбути звичайний пробний рейд під водою". 1-го жовтня флота при допомозі радіо довідалася від команданта "Морського Вовка", що той човен не мав жадного контакту з зовнішнім світом 55 днів. Звичайний підводний човен не може бути довше під водою, бо електричні батареї доволі швидко вичерпуються.

Помер Михайло Чумер,
секретар 155 Відділу УНСоюзу

Перт Амбой (Я. П.). — 1-го жовтня ц. р. ранком помер тут на 76-му році життя в місцевому Загальному шпиталі на хворобу серця заслужений піонер українського громадського життя в Перт Амбой, бл. п. Михайло Чумер, який точно 50 років сповняв в тому самому Відділі 155 обов'язки урядовця, зокрема ж, секретаря. Покійний народився у Дрогобці, перемиського повіту в 1882 р. й 20-річним юнаком прибув до цього краю, де сразу взявся до громадської праці, якої не залишав своє життя. Він також дуже активний в місцевій українській католицькій парохії, в місцевім Народнім Домі і у всіх інших проявах громадського життя. Залишив дружину Олену. Похорон відбудеться в суботу 4 жовтня ц. р. о год. 8:30 рано, з похоронного заведення Канади при вул. Вашингтона та Streif.

СССР пропонує конференцію міністрів для заборони атомових дослідів

Москва. — Совєтський уряд передав в минулу середу 1-го жовтня ч. р. тожотні ноті американській і англійській амбасадам у Москві. Цим разом ті ноті короткі і вперше позбавлені зайливих звортів та обвинувачень. Совти на- в'язують до американської ноти з 9 вересня ч. р. у справі конференції в справі заборони дальших експериментальних ядерних вибухів і погоджуються, що та конференція відбулась 30 жовтня ч. р. у Женеві. Нота промовчує цілком ділові сугестії президента Айзенгавера щодо припинення експериментів тим часом на 1 рік, під час якого встановлено б контрольно-інспекційну систему та з свого боку пропонує, щоб це була конференція міністрів закордонних справ ЗДА, Англії і СССР задля підписання договору про припинення всяких експериментів атомової і водневої зброї, «негайно і на всі часи». — ЗДА повідомили вже були Москву, що головною американської делегації буде представник ЗДА для справ роззброєння при Об'єднаних Націях, Джеймс Водсворт. За пресовими коментарями — ЗДА й Англія, мабуть, відповідать Совстам, що міністри закордонних справ можуть стрітнутись для ратифікування і підписання договору, але підготувачу працю повинні перевести фахові делегації.

Франція інтернуватиме альжирців і тих, що їм допомагають

Париж. — Як тільки в найближчу неділю нова конституція вийде в життя і уряд генерала де Голля дістане законне право правити протягом найближчих чотирьох місяців декретами, появляться найменше три декрети про загострену боротьбу проти альжирського терору на терені корінної Франції. Перший з тих декретів говоритиме про покликання до життя „центрів контрольного замешкання“, або — як інакше називать це газети — „місця інтернування“. І в тернування буде стосуватись до всіх, що безпосередньо, або посередньо помагали терористам : саботажистам, ото ж воно ударить головню по французьких комуністах, які підтримують альжирських терористів, щоб підірвати режим де Голля. Другий декрет відбере ве справу терористичних актів саботажів на терені Франції від цивільних судів та передасть їх військовим трибуналам. Врешті ще один декрет буде займатись контролею над продажком всякого роду зброї, законним посіданням її та загостреними карами за її нелегальне посідання. У справі боротьби проти щораз вищої хвилі альжирського терору у Франції відбулась в минулий вівторок у Парижі нарада під головуванням президента Республіки Рене Коті. Справу референування міністер внутрішніх справ Еміль Пеллетте.

У Франції приготують новий закон про вибори

Париж. Уряд де Голя, osiągnувши велику перемогу в боротьбі за нову конституцію, найбільш зайнятий тепер виготовленням нового виборчого права, чи пак закону про виборчу ординацію. Розглядається найвизбродініші концепції: безпосереднього вибору чи посереднього, представництво в парламенті за більшістю голосів кожного кандидата, чи пропорційно до голосів, що впади на всі листи, величина з виборчих округів, право блокування лист, характер кандидатури — делегованих партіями чи зголошуваних індивідуально і т. Від цих подробиць, в яких не відсінтуються спіри громадяни, залежить у великій мірі обличчя майбутнього французького парламенту. Уряд де Голя не затягує, що він у своєму підході до нової виборчої ординації має на увазі якнайбільше утруднити комуністам увійти до нового парламенту. Сподіваються, що в наступному тижні буде проголошена нова виборча ординація та швидко потім буде визначений термін нових виборів, імовірно вже на листопад цього року.

Амбасадор ЗДА в Ливані замирює розсварених політиків

Бейрут. — Американський амбасадор в Ливані Роберт МакКлінтон звів у минулий вівторок за один стіл розсера-рених ливанських політиків і спонукав їх до дискусії з цією метою довести до згоди між новим урядом Ливану та опозицією, що погрожує новим хаосом в країні. Уряд прем'єра Раїда Карамі складається з самих колишніх опозиціоністів, а теперішня опозиція становить християнська партія Фалянги, що підтримувала прозахідний курс попереднього президента Каміля Шамуна і його прем'єра Самі ес-Сольфа. Фалянга, обурена актами терору мусульманської опозиції, що прийшла тепер до влади, проголосила генеральний страйк, який паралізує країну. За згодою і на прохання політиків з обох таборів американський амбасадор уперше взявся за дипломатичне посередництво між ними. Виринула можливість виключити до уряду Карамі деяких членів теперішньої опозиції. Два міністри — справедливості і публічних робіт зреклися. Голова парламенту Адель Оссейран, щоб вможливити дальші переговори і переведення внутрішньої згоди, відвідав засідання парламенту, що мало відбутись четверга для вирішення справи довіря новому уряду, та заповів його на наступний тиждень.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● До нового правління Українського Технічного Інституту в Нью Йорку обрано на жовтень 1958/59 рік проф. д-ра О. Архимовича як президента, проф. д-ра І. Зазулю, як віце-президента і проф. д-ра Б. Жаренка як фактичного керівника. Делегат фізичного факультету, що тримав старшинський ступінь. Прикінці серпня к.р.р. він закінчив додатковий курс летуєтського вишколу та був підвищений до ранги поручника летуєтства. Тепер він виконує функції фактичного керівника летуєтської станції в Кольд Лейк, Алта.

● Молодий український співак М. Голодик виступив у ролі Жермана у виставі «Травіста». Верді, що відбулася в аргентинській опері Лі Плята в Буенос-Айрес в серпні ц. р. М. Голодик здобув собі що роллю через конкурс, в якому взяло участь по-

• До бразильйського федерального парламенту кандидату українців д-р Петро Фріман. До провінційного — в Парані та-
кі українці: Амвросій Хома, бухгалтер, Валентин Колодич, будівничий шляхів і Степан Мельничук, підприємець.

● **Лев Цесух**, молодий українець, який недавно прибув до Канади, закінчив з успіхом канадську військову, летунську школу в Кінгстоні Онтаріо, рік

ВІЛЬНИЙ КИТАЙ ПРОТИ КОМПРОМІСУ З КОМУНІСТАМИ

ЧІЯНГ КАП-ШЕК ПРОТИ ЗМЕНШЕННЯ ГАРНІЗОНУ НА КВІМОІ. — ВІН СТАВИТЬСЯ „НЕДОВІРЛИВО” ДО ОСТАННЬОЇ ЗАЯВИ ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ ДОЛЛЕСА

Тайпей. — Президент Республіки Китаю маршал Чінь Кай-шек поставився — як він сам заявив — „недовірно“ до останньої заяви державного секретаря Джона Фостера Доллеса з вітarka та запереченн, наче б можна з Кімаю забрати геть поважну частину тамошнього теперішнього гарнізону. Чінь Кай-шек висловив свої критичні зауважки під адресою останньої

заяви державного секретаря Доллеса в інтерв'ю з представником Ассоціейтед Пресс. Він ствердив, що погляди Доллеса «цілком не згодні з нашим становищем і не подобають на нього». Державний секретар Доллес заявив був, що було «нерозумно» помішувати на Квінмоу таку численну залогу, та що, на випадок військового перемір'я, було б нерозумно далі залишати там все те військo. Тому Доллес висловлював переконання, що можна буде більшу частину теперішнього націоналістичного китайського війська евакуувати з Квінмоу на Формозу (Тайвань). Доллес обстоював теж рішення, що коли б китайські комуністи відмовились від війни, як засобу політичних цілей, то те саме повинні б зробити і націоналісти. Чіанг Кай-шек заперечив цьому і заявив, що вільний Китай не зменшить свого військового гарнізону на Квінмоу та не піде на компроміс з комуністами. «Не може виразу сказати».

Поруч із словами Чіанг Кай-шека появився офіційний комунікат міністерства закордонних справ на Формозі, в якому пояснюється причина, чому на Квінмоу опинилося стільки націоналістичного війська. Зроблено це, мовляв, виключно з військових мотивів, у сподіванні комуністської атаки. Циферне відношення сил між комуністами і націоналістами є всеодно таке нерівне, у користь комуністів, що теперішня залога Квінмоу, на випадок генерального комуністичного наступу, була б тільки достаточна, щоб комуністи не заволоділи островом і не вирізували меншої залоги. Далі у тому комунікаті пояснюється, що Квінмою лежить не тільки в першій оборонній лінії Формоза, але й в оборонній лінії Америки. Вільний Китай офіційно заявляє, що він «боронити своїх законних прав і інтересів та не підпорядкується ніякому довлівленню, яке шкодило б тим правам і інтересам».

Уряд Кадара найбільш зненавиджений
в історії Угорщини

Об'єднані Нації. — Американські приятелі поярмлених народів та Асамблеї поневолених народів Європи видали спільно публікацію про теперішні відносини на Мадярищині. Цю публікацію роздаю всім делегатам в Об'єднаних Націях у зв'язку з недалекою дебатом над ситуацією на Мадярищині на Генеральній Асамблеї ОН. Головний висновок усіх даних, наведених у публікації, це stwierдження двох фактів: (1) що комуністично-мадярський режим далі втримується виключно тільки завдяки совєтській збройній підтримці і (2) що не було в історії Мадярищини уряду так страшного зненавидженого, як теперішній уряд Яноша Кадара. Публікація стосується тільки періоду від вересня

минулого року до серпня цього року, на язуючи хронологічно до попередніх звітів. Хоча совєтського війська не видно тепер так загально, як раніше, проте автори брошури твердять, що на Мадярищині все ще є стаціонарними найменше 60.000 совєтських воїнкв. Продовжується теж безпощадна економічна експлуатація Мадярищини Совєтами. У вступі, редактори цієї публікації — Адольф Берне, Леон Черні і кол. амбасадорка ЗДА в Італії Клер Бут Лус — підкреслили, що всі в книжці наведені факти і дані були дійовий перевірковані. Автори здебільша користувались самими комуністичними джерелами — статтями, промовами і т.п., але й довірчними інформаціями, перепачкованими з Мадярищини.

У СВИТИ

● У Західній Німеччині в новому шкільному році вписалось до 33,000 народних шкіл 6 мільйонів учнів. 2,400,000 учнів навчається в 7000 фахових шкіл. У високих школах студіює 147-

000 студентів, в тому числі 10-000 студентів з-закордон. Кількість населення Західної Німеччини наближається до 52 мільйонів. Від 1948 р. витратено на військову справу 8 500 000 000, проте міністер освіти Шредер стверджує, що бракує 33 000 шкільних кімнат та 18 500

33 000 тисячів кімнат та 18 000 вчителів, що є небезпека погіршення ситуації.

● У Беаруті, в середині минулого тижня, протягом 24-х годин не вільно було нікому виходити на вулицю, за винятком парламентарних послів і навізників державних урядовців, що зі спеціальними перепусками вільно улазували на вулицю. Це сталося в уряд нового президента, генерала Шейхаба. У четвер вулиці Беаруту заповнили юрзи

ним часослов, для американської жінки, притримана з нею доброзичливий проханням плативши, устийнених між правдадцяниці та робітничими спілками, а «рак капіталізму, що точить організм робітників», який м. і. проявляється — у масовому викиданні робітників на вулицю з їхніх помешкань. „Трудящі американської Америки“ поширюється в СССР у 50 000 примірниках, не лише про це „факти“.

СВОБОДА

UKRAINIAN NEWSPAPER

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПУБЛІЧНА ОПІНІЯ

Наприкінці минулого тижня появилася в американській пресі стаття, що в численних листах до Білого Дому, які наспівують від радощів громадян у зв'язку з кризою у Формозі, більшість їх авторів ставиться критично-опозиційно до становища Айзенгавера-Доллеса. З посередом близько 5,000 листів, — читали ми, — яких 80% осуджує солідарність Америки з китайськими націоналістами та її рішення боротися Кімою проти комуністичної агресії. Віце-президент Річард Ніксон гостро виступив проти цієї статті. Він не заперечив самого факту, що дійсно так було з тими листами, але заперечив урядові державного департаменту, які подали ту статтю до преси, додавши в ньому інтенцію саботувати політику державного секретаря Доллеса. Водночас Ніксон звернувся увагу на те, що в поглядах законорядних публічних рішень не завжди можна керуватися думкою публічної опінії, бо, мовляв, держава перш за все розпоряджається інформацією, яку не знає сіра людина, і публічна опінія часто стоїть під впливом моментів, які не є сутніми для закордонної політики держави. Ніксон, для прикладу, пригадав, що публічна опінія в Америці була проти ухвалення закордонної великої економічної допомоги, і що вона була проти доктрини Трумана в справі Греції і Туреччини. Проте, ці принципи були і є — правильні.

На цю тему заважала цікава пресова дискусія. Преса виступила в обороні принципу найвищої свободи преси, яка вміщує відомості з уваги на їх інформаційну актуальність і правдивість, а не на їх політичний зміст. Не заперечуючи, що думка сірої людини не є мірою для державного секретаря, який ухвалює політику, звернемо, проте, увагу на те, що державні керівники мусять також рахуватися з публічною опінією, бо ж і президент Республіки і члени Конгресу — це умовдані представники тих "сірих людей", вибраних ними у голосуванні.

Справа ніби незначна, але характеристична для американської відносин. Передусім — масове зацікавлення державними справами, зокрема закордонно-політичними, яке проявляється в імпульсивному реагуванні на них у формі листів до Білого Дому чи до державного департаменту. Ми знаємо, за державного секретаря Едварда Р. Стеттініуса створено під кінець останньої світової війни окремі Відділи публічної кореспонденції з урядовцями, які прочитують, сортує і відповідають на тисячі листів, що наспівують щоденно з безлічі різних справ. Очевидно, що не всі ті голоси мулять, і що вони не можуть бути підставою для далекосяжних державно-політичних рішень, як керуються іншими критеріями. Зокрема, не слід забувати, що комуністи мобілізують своїх людей для виснаження таких листів і фальшування публічної опінії. Дуже часто непопулярна справа, непопулярна політика, є єдино можливою і дійсною, як теж, напевно, клич, що дуже подобається масі, був в своїх практичних політичних наслідках пошлюбний. Поруч із прикладами, що їх навів Ніксон, можна пригадати, що з кінцем війни американська публічна опінія знала тільки одне гасло: "хлопці, додому!" Переведена під натиском цього гасла тотальна військова демобілізація уможливила посилення совєтської агресії, яку треба було спиняти раптовим збройним і творенням воєнних оборонних союзів. Подібне було в Америці й із деякими внутрішніми проблемами. Наприклад, в Аркансо публічна опінія підтримувала губернатора Фобуса в його боротьбі проти шкідливої інтеграції, однак Президент, Найвищий Суд і законодавство країни перенесли цю публічну опінію.

Не можна дивуватися, що війна за Кімою була б в Америці непопулярна. Так само непопулярна була війна в Кореї. При найбільшому ідеалізмі годі дивуватися матерям, які здригаються на думку, що їхні сини будуть гинути на фронті за тисячі миль від рідної землі, замість керуватися безмежними можливостями, що їх дає молоді американська дієвність. Проте і доктрина Трумана, і справа допомоги законорядові, і війна в Кореї, і теперішня політика державного департаменту в прототипі Формози мали й мають двоїстий підтекст. Річко коли за якоюсь справою з 100% громадян, і такої 100-відсотковою одностайністю навіть, треба для ведення державних справ. Здорова демократія полягає в тому, що громадянство проявляє критичність, а відповідальний провід аналізує критичні голоси, деякі з них приймає, інші відкидає — як каже Ніксон — не тягнеться в хвості публічної опінії, а впливає на неї та формує її. Однак воно але заздалеку потурати публічній опінії, як і легковажити її. Парламент, екзекютива, відповідальна публіцистика дають за те, щоб між далекосяжним державним розумом та "сірою" думкою була рівновага.

„ГОНИТЕЛІВ ОСКАРЖУЄМО ПЕРЕД СУДОМ ВСЕВИШНЬОГО...“

УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ СПИСКОПАТ ГАЛИЦЬКОЇ ПРОВІНЦІЇ У СПРАВІ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ 25 РОКІВ ТОМУ

Влаштовували тепер по всіх наших американсько-українських громадах протестативні маніфестації, до яких долучались і така ж маніфестація в Нью-Йорку в неділю 5-го жовтня, як і негавгаючий злочин народоубивства в Україні в різних формах наводять нам на пам'ять оту найстрашнішу форму народоубивства, яку 25 років тому застосувала червона Москва супроти безборонного українського народу, змушуючи його в той спосіб іти в рабство колективізаційної системи, а саме — свідомо запланований голод.

Вістки, які представлялись у вільний світ із тої тюрми народів, потрапили до глибини душі кожну людську істоту. Найбільше, однак, боліли душою українці Галицької волости, переживаючи трагедію своїх братів по крові, братів із-за Збруча. Тому не диво, що всі шари українського суспільства робили все, щоб моральним натиском на кровожадний московський уряд, змусити його припинити нечувані в історії людства морд українського населення.

У провіді протестуючого українства стали в Галичці його духові провідники, скаржи Української Католицької Церкви, на чолі зі св. пам. Митрополитом Андрієм Шептицьким. Усі Владика виділи в липні 1933 року спільне Послання до всіх людей доброї волі такого змісту:

„Україна в передсмертних судорогах! Населення вимирас голодовою смертю. Опера на несправедливості, обмані, безбачливості та депривації людської системи державного капіталізму довела багатий нещадно край до повної руїни. Перед трьома роками Зверхник Католицької Церкви св. Отець Папа Пій XI енергійно протестував проти цього, що в більшості з протестів християнства, Богові та людській природі, перестерігаючи перед страшними наслідками таких злочинів — і цілий католицький світ, а з ним і ми — ми виступили з тим протестом. Днісь бачимо наслідки поступованя більшовицького положення з кожним днем стає страшніше. Вроги Бога і людства відкинули релігію — основу суспільного ладу, відірвали свободу — найбільше добро людини, зі своїх бідних горожан-селян зробили невольників і не мають досить розуму, щоб їх кормити за тяжку невольничу працю в поті чола.

На вид таких злочинів німі людська природа, кров стинається в жилах. Безсилля принести якунебудь матеріальну поміч коначним братам, звисаючим на наших вірних, щоб молитвами, постами, всенародною жалобою, жертвами і всім можливими добрими ділами християнського життя випрошувати з неба поміч, коли на землі нема ніякої надії на людську поміч.

А перед цілим світом знову протестуємо проти переслідування малих, убогих, слабких і невинних та гонителів оскаржуємо перед Судом Всевишнього. Кров робітників, на день скорше, як заповів Дозі листовою, — думав несподіванку зробити і через заручку поїзду в дорозі тільки ввечерю доїхав до Сколя. Вийшов з вагона й опинився раптом поряд із своїм старим другом Семеновичем, очим безконкретним у товаристві жартував Дзюном. Поважали ми перед станційним будинком і ніяк не могли замислювати розмови. Він був до безміру щасливий. Наперелодні став батьком першого сина. Ти знаєш, яким помішанцями стають часто люди в таких ситуаціях. Слово по слову, і вкінці намовив мене вийхити чарку за здоров'я малати. В простому шинку, в сизому тютюновому тумані пропивали свої заробітні робітники з тартаків Греді, ми проїсидили добру годину і конулились не одною, а десятком чарок. Я вважав дивного фіяка і поїхав у Коростів.

У лісничівці посріблений рясним місячним сяйвом, усі вже спали. Ну що ж? Можна було постукувати в двері і бути відчиненим. Та мені чомусь прийшла думка не турбувати нікого і переспати решту ночі в stodoli на сні. На мандраж я це робив залюбки, чого ж тоді мені, досвідченому туристові, не влізти тепер у заварене сіно? Може б і трапилось, що стукання в двері розбудило б Дзюна, і воно захотіло б мене привітати, а я дихнувши би на неї спритом і зразу з приємністю виліз б несприятелі. Отже, вліз я в сіно і принишк. Чув як голова обертала ходити. Нарзхотсь захікався... Думаю: котрась із наймичок придбала собі хлопця на ніч, та й заховався разом у сіно. Але ні! Завжди тільки жіноче сопрано. Тфу! Кажу собі: спі! Яне твоє діло! Але ба! Сон не береться, а в голові сп'яні всячина вертеться. І по-лір мені, Юльку, доє не знаю, як це якийсь напугав, що я з якимсь дівчиною сон опинився у зовсім близькому сусідстві і геть, дочиста, з'їхав з глуму...

Коли я прокинувся вранці, довго лежав і пригадував учорашнє. Я знав, що зробив гідоту і запалав страшним

Зенон Стефанів

АМЕРИКАНСЬКА СТРАТЕГІЧНА ПІХОТА

У попередній нашій статті (див. „Свобода“ ч. 152/58) була подана інформація про стратегічне або ударне летунство ЗДА. В цій доповіді ми займемося новим елементом в системі збройних сил, а саме стратегічною піхотою армії ЗДА. В цьому випадку прикметник „стратегічний“ — визначає власне способи організації, підготовки та призначення у воєнних операціях.

У червні ц. р. остаточно завершено формування стратегічної армійської резерви, що, окрім сімох, в повній бойовій готовості, розміщених дивізій за морем, — буде стационована на континенті ЗДА.

Ціле українське громадянство нашого краю послухало нашого заступу, і Комітет Рятунку України встановив у порозумінні з нами на 29-го жовтня — день національної жалоби і протесту, звертаючи до духовенства з проханням торжественних Богослужень і відповідних проповідей на цей день.

І далі сказано в Посланні: „Відвізався (знову) спільним посланням до всіх, щоб всі з'єднали у любові для наших терплячих братів.“

Про рятунку нашого народу, мусимо бути злучені любов'ю до того народу Христовою любов'ю в одно. Ця любов розгортається далі, поза межі нашої Церковної Провінції й обіймає всіх українців і поза ними всіх терплячих, кривджених і убогих. Вона обіймає і всіх нез'єднаних наших братів, що не мають великого щастя належати до Вселенської Церкви, до того Христом установленого, а по цілому світі розсіяного всевітнього братства любови. Наша любов звертається з особливим співчуттям і глибоким болем до тих, що там за кордонами терплять невинні муки і амірають з голоду.

Владика з доповіддю позитивний відгук на Іхні Послання. Особливо згадує шляхетну акцію Карла-Габсбурга Теодора Імператора, Ахмископа Відла, який створив Інтернаціональний Міжконфесійний Комітет для рятунку України. В цей спосіб Акція Української Католицької Єпископату в Галичці перейшла поза межі чисто української трагедії, а викликала співчуття серед широких кругів західних народів. Правда, не всі на Заході повірили в злочин Москви. Дехто навіть хотів оправдати чи закрити злочин Москви в Україні (Ерріо). Треба було щойно другої світової війни і всіх її наслідків, щоб світ переконався, до чого безбожна Москва з здібна.

Згадуємо в 25-ліття страшної трагедії мільйонів наших людей, замучених голодом, ми віримо, що їхні жертви не пішли на марню. Хвіта та мільйонів інших жертв буде за словами Українських Католицьких Єпископів оскарження перед Престолом Всевишнього, а для України може Господь приспінити день тріумфу і справедливості.

Американські збройні сили вже тепер пристосовані до ви-

З'єднання, в силі коло 100 тисяч людей, одержало назву: Армійський Стратегічний Корпус. Корпус складається з чотирьох дивізій: 82 і 101 повітрянодесантних, 1 і 4 піхотних та окремих корпусних частин.

Обидва типи дивізій, згідно із переведеними організаційними змінами в армії (докладніше про це я написав у ч. 78/57 і 102/58) — знову пристосовані до ведення не тільки т. зв. конвенційної, але також і атомової війни. Піхотні дивізії корпусу, так, як і повітрянодесантні, будуть пересуватися засобами повітряного транспорту.

Як видно, в цьому новому з'єднанні виступають два роди піхоти, — різниця між ними тільки в тактиці зустрічного бою. В першій фазі бою бере участь повітряна піхота, викликувана з літаків парашутистами; вона здобуває терен, закріплює місця десанту та підготує авіаційні бази для висадки аеромобілі для висаджування піхоти, що просто з приземлених літаків вступає в бій.

Дивізії стратегічного корпусу виражені наймодернішою важкою і легкою зброєю, артилерією, як також і засобами транспорту. Вирозажені вже, нпр., нові типи піхотних рушниць — М-14 і М-15, новий кулемет М-60 та протитанкова піхотна 106 мм гарматка (по дві на сотню). Заслугує на увагу новий бойовий віз, для перевозу важкої піхотної зброї і матеріалу, що повністю пристосований до різноманітного терену в бойовій ситуації. Є це т. зв. мул-машина М-264 у вигляді платформи на колесах. Він важить всього 830 фунтів, може перевозити 1000 ф. вантажу при нормальній швидкості 0,8 милі на годину, прив'язаний до ходу вока піхотинця, що ним керує збоку або може на ньому їздити, живлячи 4-колісний керма.

Для відправки частин корпусу до повітрянодесантних ескадрій ужиті будуть, між іншим літаки-транспортери: С-123 — 60 бойовиків і 8 тонн вантажу, С-124 — 112 бойовиків і 20 тонн вантажу та штурмовий С-130 для транспортування ракетної атомової батареї „Анест Джан“.

Дивізії переходять особливе інтенсивне навчання, виключно із способами ведення партизанської війни. Корпус має відбути в листопаді ц. р. і в травні наступного цілу серію маневрів, в різних теренових і кліматичних умовах, — на обширі від Аляски до Панами, а також і в Західній Європі. При центральній армійській Школі Піхоти створено для старшин Корпусу окремі повітрянодесантні відділи.

Стратегічний Корпус протягом годин може бути готовий до акції, на випадок збройного конфлікту, в кожній стороні світу і є одним із запобіжних засобів проти поширення загрозливі війни. Це і є безсумнісний доказ, що З'єднані Держави належно готуються до можливої війни, яка може бути кожною хвилиною виникла, що найбільше їм декларують про мир у світі.

Американські збройні сили вже тепер пристосовані до ви-

ТРАГІЧНЕ КОЛО

Женева. — Просто важко

описати той спокій, що панує теплого дня над Леманським озером. Влізти поперек річки, як скло. Сотки вітрильових зовсім не порушують поверхні, а здається — ковзаються по ній, не занурюючись ні на один сантиметр. Беззвучно плавають лебеді, дрімлюють чудові парки й голуби. Навіть безконечні шинурки автомашин пливають якось без галасу, швидко замиряють на просторих паркінгах, а пасажирів їх розпашаються і тануть в спокою берега, застигають в безчисленних кафе.

Палац ОН, в якому відбувається голосна атомова конференція, закритий чудовим парком і такою буйною зеленню, що ніхто на афішах не читає про перспективи смерті, а кожен шукає відомлень про найближчу природу.

На першій сторінці газет вибирає собі заголовок: „Всі французькі діти в матірній станції під охороною поліції“. Швейцарська поліція викрила плян атеїстів альжирських підпільників на французькі консуляти в Швейцарії і тому віден їх охоронятимуть поліцейські в цивільному, щоб не заколочили мирного настрою країни нествореності, а вночі — мундурована поліція з машинними пістолями.

Ось це один знак загострення акції альжирського підпілля. Протягом двох років підпільники погрозували, що коли французький уряд не змінить своєї політики, то вони перекинуть війну на територію метрополії. Тепер вони виконали свою погрозу — перекидають терор на територію метрополії, де не агітають атеїстів проти різних важливих об'єктів, проти воєн та поліцейських, але пробувають перекинути його й на чужій території, щоб надати своїй боротьбі більшого розголосу.

Швейцарська преса прийняла до вістику з обуренням: Швейцарія традиційно стоїть в обороні свободи, але люди, які користуються нествореністю її і широкою ставосанням правом азилу, не можуть тут аніжати кривавих розправ. Із яких атеїстів у Швейцарії не відбулося, але зате подвоїлись вони на території метрополітальної Франції, охопили всю її територію від Марселю по Страсбург і від Мільози по Руан. Палають склади нафти, падають воєни, що приїжди на відпустку. Тисячі арештів не дають ніяких наслідків, бо підпільна мережа добре організована, а (Закінчення на стр. 4-й)

На який підставі дійшов цей турецький старшина, та це й заступник шефа штабу до такого висновку. Аллах про це знає. Горі тільки в тому, що ті дивізії не зібрані разом до купи, бо тоді було б довести навіть одного атомового бомбовика на знищення хоча б одного десятка дивізій. В кожній раз за таку „авторитетну і фахову“ заяву заступник шефа штабу повинен бути звільнений з посади і піти доживати віку на пенсії.

Покищо ЗДА протиставляють не тільки по два атомові бомбовики на дивізію, але всі роди своїх збройних сил. Стан їх виносить, оперуючи конкретними числами, тепер 2,794,047 людей; відносно мобілізаційної і ої спроможності, нехай буде такий показник: в 1945 р. стал збройних сил вносили: 13,929,449.

Всякі коментарі відносно майбутньої війни та способів її ведення базовані тільки на припущеннях, а часто й на фантастичній візі.

Мусимо керуватися таким критерієм: взагалі про війну рішення політичні чинники держави — уряди й парламенти. Натомість справами підготовки, планування та стратегії війни займається така інституція, як головний генеральний штаб, зложена з учених військовиків. Про хід праці цієї установи нас, звичайних людей, не повідомляють.

Всякі коментарі відносно майбутньої війни та способів її ведення базовані тільки на припущеннях, а часто й на фантастичній візі.

Мусимо керуватися таким критерієм: взагалі про війну рішення політичні чинники держави — уряди й парламенти. Натомість справами підготовки, планування та стратегії війни займається така інституція, як головний генеральний штаб, зложена з учених військовиків. Про хід праці цієї установи нас, звичайних людей, не повідомляють.

Всякі коментарі відносно майбутньої війни та способів її ведення базовані тільки на припущеннях, а часто й на фантастичній візі.

Мусимо керуватися таким критерієм: взагалі про війну рішення політичні чинники держави — уряди й парламенти. Натомість справами підготовки, планування та стратегії війни займається така інституція, як головний генеральний штаб, зложена з учених військовиків. Про хід праці цієї установи нас, звичайних людей, не повідомляють.

Всякі коментарі відносно майбутньої війни та способів її ведення базовані тільки на припущеннях, а часто й на фантастичній візі.

Мусимо керуватися таким критерієм: взагалі про війну рішення політичні чинники держави — уряди й парламенти. Натомість справами підготовки, планування та стратегії війни займається така інституція, як головний генеральний штаб, зложена з учених військовиків. Про хід праці цієї установи нас, звичайних людей, не повідомляють.

Всякі коментарі відносно майбутньої війни та способів її ведення базовані тільки на припущеннях, а часто й на фантастичній візі.

Мусимо керуватися таким критерієм: взагалі про війну рішення політичні чинники держави — уряди й парламенти. Натомість справами підготовки, планування та стратегії війни займається така інституція, як головний генеральний штаб, зложена з учених військовиків. Про хід праці цієї установи нас, звичайних людей, не повідомляють.

Володимир Несторович

КОЛИ СМЕРТЬ СКАЛИЛА ЗУБИ...

(3)

Жакринич якийсь час жалював зубами шматки консерви і хліба, підливаючи шампанським та припрошуючи до їди і питва гостя.

— Хіба не однокорю тобі, якого поминаємо? — кинув неохоче.

— Очевидно, що ні! Ти вже раз розсердив мене у Над'Вараді, коли випивши пляшку токаля в винарні, де була кельнеркою — пригадав: — конетлива Маріца, що її чари відлужував згодом у лісничій гарячий до жінок Марко Збаражевчич, ми володілись по місті. Отже коли ми присіли в сквернику, щоб спільно обміркувати твоє філософічне „все на світі трині-трава“, з чим я ніяк не погоджувався, ти почав розповідь про Дозю. Чи так? Почав і не продовжив, хоч як

Я просив... Чекай. Як то було? Якоюсь літнім вечором зійшов ти в гурт з гір у Зелем'яні, але потім відбився від гурту, бо підбив ноги. Бричюко іхав якийсь лісничий, забрав тебе до себе, а в нього була дочка Дозля, холодна, як кам'яна статуя. Не так? І лише згодом, коли ти вдруге й втретє заїздив до них, вона набрала рум'яності життя, і то таких, що почали й тебе надобро припикати. Коханія, яке швидко після того скільнило, розгорілось, як ти (пам'ятаю) сказав, у розкішності, з чим я ніяк не погоджувався, ти почав розповідь про Дозю. Чи так? Почав і не продовжив, хоч як

горяла, випив в один мах і, пономовивши хвилину дві, сказав:

— Отже і був кульбабин квіт, що видався мені хвітку райського щастя... Дозля!.. Знав хвилину помочанки.

— Ну, гаразд! Розкажу тобі до кінця. Навіть хочеться сьогодні. Розгорівся спогад, гнітять він, а ти ще підливав оливи. Так справді? З Дозею ми душами поріднілись. Чар цього часу навряд чи можна віддати словами. Може скоріше музикою, і до цього треба б великого майстра... Я вже менше сидів у Львові, де вивчав право в університеті, а більше в Коростові, в лісничівці, де зурив суку „пандекти“, а насправді влізався в п'яним трупком коханія. Ми дрипались по горах, запускались у лісову гушавину, збирали гриби, малину, полуницю і на тіл діючи природи вигантовували візію майбутнього спільного життя, сповненого обов'язково красою і щастям.

Та ти ніколи не забавиш, де на тебе лихо причаїлося. Ось вибрався я зі Львова

на день скорше, як заповів Дозі листовою, — думав несподіванку зробити і через заручку поїзду в дорозі тільки ввечерю доїхав до Сколя. Вийшов з вагона й опинився раптом поряд із своїм старим другом Семеновичем, очим безконкретним у товаристві жартував Дзюном. Поважали ми перед станційним будинком і ніяк не могли замислювати розмови. Він був до безміру щасливий. Наперелодні став батьком першого сина. Ти знаєш, яким помішанцями стають часто люди в таких ситуаціях. Слово по слову, і вкінці намовив мене вийхити чарку за здоров'я малати. В простому шинку, в сизому тютюновому тумані пропивали свої заробітні робітники з тартаків Греді, ми проїсидили добру годину і конулились не одною, а десятком чарок. Я вважав дивного фіяка і поїхав у Коростів.

У лісничівці посріблений рясним місячним сяйвом, усі вже спали. Ну що ж? Можна було постукувати в двері і бути відчиненим. Та мені чомусь прийшла думка не турбувати нікого і переспати решту ночі в stodoli на сні. На мандраж я це робив залюбки, чого ж тоді мені, досвідченому туристові, не влізти тепер у заварене сіно? Може б і трапилось, що стукання в двері розбудило б Дзюна, і воно захотіло б мене привітати, а я дихнувши би на неї спритом і зразу з приємністю виліз б несприятелі. Отже, вліз я в сіно і принишк. Чув як голова обертала ходити. Нарзхотсь захікався... Думаю: котрась із наймичок придбала собі хлопця на ніч, та й заховався разом у сіно. Але ні! Завжди тільки жіноче сопрано. Тфу! Кажу собі: спі! Яне твоє діло! Але ба! Сон не береться, а в голові сп'яні всячина вертеться. І по-лір мені, Юльку, доє не знаю, як це якийсь напугав, що я з якимсь дівчиною сон опинився у зовсім близькому сусідстві і геть, дочиста, з'їхав з глуму...

Коли я прокинувся вранці, довго лежав і пригадував учорашнє. Я знав, що зробив гідоту і запалав страшним

СТЕПАН БУДНИЙ

Приніс мені

продисний білий

І весняного неба в очах.

В мене кров'ю

блито замінили

І безсонні

і біль — по ночах.

Та жену свої

думи травлюю, —

Хай їх змисл приїсть вода.

Пде весна по землі

переможно —

Наречена моя молоді...

Приніс мені

світлого дитру

І прозорого соку беріа.

Я слюзиною

непроханий витру,

Бо з дитинства

не зник я до сліз.

Михайло Острозерка

ПОПІД ПАЛЬМИ І КИПАРИСИ...

(2)

По всіх містах Італії покідали великий зріст розбудови. За останніх 20 років постали цілі нові дільниці з великими, естетично по-італійськи оформленими будинками. Наприклад, у Римі, околиці Аппія Нуова, так сильно "з" розма- розбудувалася, що археологи, мистецтвознавці й інші такі вчені зчинили рейвас, що ця розбудова загрожувала й славній Аппії Адріа; що, забудувавши Римську Кампанію, зовсім зникне краса входу до гір Апеннінів, до сіл Каstellі Романи. Хоч, правду сказати, й Аппія Адріа втра- тила нині своє первісне зна- чіння й вартість та гордість бу- ти, свого роду, щось неадаче- "вія сакра", бо її — справді гарно і по-старомірськи ще Аппією покладені гладенькі, асфальтові й плитні... смо- лую нині залаті, асфальтом. Словом — спрощеновалася! Як- би не ті руїни старих мавзоле- ів, що їх зворушеною рукою до ладу складав Антоніо Ка- нова, якби не той гробовець — кажуть, це — старого Сене- ки, не ті аканти, що своєю буйністю пригортають нам, що вони ж стали зразком для ко- ринтського капітелі, — то чар Аппії Адріа пропав би.

Але, як ви споглядаєте на той розріз міст, на ті дуже гарні шляхи, дороги, — у цьо- му ж — італійці майстри! — на цих задоволених італійців- на цю метушню для метушні їх партій, на розвиток промис- лау, — бо, лише для прикладу, моєї вулиці у Мілані, де я жив повоєнні три роки, я не пі- знав, така вона упрямосте- лена й зашнурована! — то ви зовсім ясно відчуєте тут недружну руку ЗДА. Поміч- ьте, як так, як і в Римі, "Елек- троніком" — нуклеарним промис- лом" у Римі, 16—30 червня 1958, — в американським па- льйоні.

Вулициний рух аут — хвили- нами й декуду здаватиметься нам такі несаможиттєві. Але цю вулициний рух, то Іта- лію треба ділити на північну й на південну. В тому дуже гарному місті Мілані нам від- разу впадає в око — повний лад і порядок у вулициний рух. На кожному роздоріжжі, на всіх рогах більших вулиць, — вулициний, світлий, усюди, заложення яких сяга- єть, як собі пригадує, 1928 р. Якщо вулиця пуста, то — бе- рімо, в Нью-Йорку до 8 серпня 1958 року — ви й перейдете її на червоному світлі; але не перейдете її у Мілані. Як ви

чужинець, то поліцей вас за- верне й увагу зверне; як же світ, то тут же дістає пенно. Усі авто їдуть означеною швидкістю і в означеному на- праві. Те саме же зауважу- єте у Флоренції, хоч тут "гармонія руху" інколи вихо- дить дещо з такту.

В Римі — і взагалі на півдні Італії — вулициний рух бувас шалений. А до того, як у Мі- лані сигнальних світел — здається вам — забагато, то в Римі цих світел уже такі за- малю. На головних роздоріж- жях стоять поліцей руху, вони й керують усім рухом. Авто — ялі, — "фіат" і "ім подіні", — зручні, швидкі, таке авто, мов проноза, всюди влізе, рапто- во зупиняється, повертається. Але може саме ці малі авто вносять у вулициний рух міста якусь гарячку швидкості. Правила їзди? Може й є, але хто їх тримається? Хіба аме- риканці! Міжнародне "Стоп" — для італійців у Римі не існує. Зумисне й декілька разів я зупинявся біля такого великого напису на всю доро- гу, стояв я дві й три хвилини й ждав на когось сумлінного автоводія, — даремно! На мо- ... радість ні один авто- водій не звернув і найменшої уваги на оце "Стоп", і "нор- мальності" швидко гнав да- лі, вперед. Не диво, що дуже смішно й незручно та неспов- почувалося серед шаленого руху цих малих авто американ- ці з своїми великими, широки- ми та важкими салюнками — в порівнянні з тими італійсь- кими... комарами. Пішоходи, дуже часто, мусять збубу- вати собі перехід через вули- цю "масовою атакою".

Але, як ми при вулициний рух, — мас Рим і свою велику пошесті! Вона сильно б'є по нервах. А це — модальні й скрути! Іх такі дуже багато, і тріскотні! — ні міри, ні кін- ця. А це з доказом, що Італія це не дійшла до правдивого доброту, бо друга половина населення їде... лопотить і тріскоче!

У всіх містах Італії — ма- ленькі, тих похваліше, у ве- ликих — хочеться сказати: просто неймовірна чистота. По- мовні й б'їчих вулиць — зам'яті й постійно усувають усю сміття з вулиці. Ця кампа- нія за чистотою, — що поча- лась ще при кінці 1920-их ро- ків, тепер стоїть на найвищо- му рівні. І Рим на тлі цієї чи- стоти — з тими формами, фон- тами, палацями, з тєю гу- стотою й буйною зеленню міст.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нью Йорк, Н. Й.

США знову візьме участь у Жіночій Виставці.

Ще місяць часу і простора зали 71 армійського полку при Парк-авеню і 34-й вулиці, зарезані тисячами відвідувачів Красної Жіночої Виставки різних національностей. Між великою кількістю виставко- вих стамків — кіосків займуть належне місце теж і наші, ук- раїнські, і як їхні: грецькі, німецькі чи шведські та десятки інших, говорити- муть глядачам мистецтвими зразками про нашу батьків- щину як країну високої духо- вої культури.

Щоб так сталося, про це своєчасно подбало наше жи- ноцтво США метрополітальної округи і ще весною ц. р. зор- ганізувало при Окружній Ра- ді США Виставковий Комітет, очолений панено І. Бенцаль з панями: О. Різник — місто-

лапів, цвіт оліяндри — на- брав свого чару і краси.

Колись, ще в 1911 році, по- ет- футурист Ф. Марінетті у своїм славний маніфесті валив старий світ культури, а з ним усі музеї, архіви — все мину- ле. Та й В. Муссоліні пропові- дував, що Італія не сміє бути музеєм, що це з понизиве; вона не сміє притягати чу- жинців лише своїми пам'ятка- ми, монументами старовини. Це все, як життя показує, бу- ло лише маренням гарячих голів. Нині Італія стала справжнім музеєм! Сам палац Бенцаль у Римі, у якому уря- дував дуче, і той став нині му- зеєм. Як на глум!

Вступили до музеїв — платі- ти. Не лише платіти до музеїв, бо це самозрозуміле, але й на Форі Романо, на Палатині, до термів Каракалли, до Мамер- тинської Турми — треба пла- тити за вступ. Колись того не було! У Венеції ж, то й до церкви "деї Фрарі", — де с- славне й несаможиттєво колю- рне "Успення Богородиці", — Тишина, де с у знаменитому тоді Мадонна Івана Белліні, де с- дебели постаті пензля Пальми Старого, — платіть нині за вступ.

Італія відвідується туристами всіх народів світу, — розумі- ється, і це ясно та "логічно", крім народів із-поза залізної зашлони, бо ті, що звідти час до часу появляються, то це "любопытні" туристи! Як же й вирветься звідти якийсь турист, то він уже перестав бути туристом у Європі й... просить азилу!

Отож, туристика в Італії у повному розквіті. На півночі Італії найбільше астрійців і німців. Італійці не люблять їх і скося на них спозиряють. Якби я був італійцем, то й я зисом на них дивився б! "Уя- вить собі, — каже італієць, — приїжджає така проноза ав- томобілем, у авті же й жінка та диточка, розкладає за містом шатро, витягає з авті свої ж харчі й на ніч купити собі або й ні... лімонади, то як їх нам любити очі наших лю- бих сусідів?" Але нема то вже як американці! Пансіони, го- телі — заповнені ними. Знаю одну родину американців — жили з нами в однім пансіоні — що, їдучи в Італію, було їх шестеро: батько, мати і чете- ро дітей. А прибувши до пор- ту в Неаполі, було вже їх се- меро: по дорозі на одну голо- ву сім'я збільшилася. Ціль та- кої сподіванки? Притаманно американська! Бо мати но- вородженку потягла забажа- ла собі, щоб ця молоденька віточка та була охрещена в Базиліці св. Петра в Римі. Во- лю матері — сповнено. Бува- ють і такі похвальні заба- ганки!

Не сказав би я, щоб у Римі була покітна якась незви- чайна, напружена, гарячкова партійна веремія: хоч потра- пив я в Італію зараз по вибо- рах. Крім мутних, уціпівних і — лівих та найліпших — тенденцій брехливих пото- чів у пресі, усе йде правиль- ним і спокійним темпом. Хоч італієць рішав і судити про все серцем, а не розумом, то комунізм у Італії с дуже... раціональний, практичний. Тут комуністи мають свої фа- брики, торговельні осередки, кооперативи, обертальні ка- піталами. Ну, а всі робітники, що працюють у цих фабри- ках і установах, ясно — "му- сять" бути партійні. Один мо- лодий італієць, історик фило- софії, людина вірнуха, таке мені каже: "Вона соромно й признатись! Але, якби не всі оті наші червечі ордені, не те наше духовенство, то в Римі, при виборах, виграли б кому- ністи". Вам також стає ясно, що Москва всіми ходами по- пре сюди, не стане скупитись, щоб лише мати гамір саме в Римі, в столиці християнства. І як вже й не дуже дивуватись, як тут і там побачите над де- сятками до кам'яниці деревина оту трикутну емблему молота й серпа — іхні тут любили. Ли- бонь італійця обікріг глас, то й подурити можна!

гентини запрошено наших ви- значних артисток пані Івану Кононів і Валю Каліні.

У неділю, 12-го жовтня від- будеться чергова вистава в ка- прачі жінок — мистців; мину- лого року така вистава знай- шла признання серед широ- ких кіл громадянства і при- хильний відгук у пресі. При- сьмо було довідатися, що і цього року наші мистці інтен- сивно працювали та могли зго- лосити на виставку чимало клькості нових своїх праць. Вистава відбудеться у влас- ній просторій доміні в На- родному Домі.

Ольга Сонєвська

Філадельфія, Па.

Загальні Збори Відділу ОБУВА

Загальні Збори найстаршої й найбільшої комбатантської організації в ЗДА, заснованої 1926 року, а тепер найбільшо- го Відділу ОБУВА в Філадель- фії, відбулися в суботу 20-го вересня в залі ЗУАДКОМету. Загальні Збори відкрив го- лова Відділу Микола Алексє- ніч. Повстанням з місць і од- нохвилинно мовчанкою вша- новано пам'ять поборників: Івана Кристенка, Івана Гро- мницького, Дмитра Кульчи- ского, Дмитра Гонті і Свято- слава Шрамченка. Зборами, які мали діловий характер, проводила вибрана президія: Іван Поритко — президент; Євген Рудий — секретар. До почесної президії увійшли: полк. Дяченко Петро і д-р І- ван Лазор.

З обширного звіту Управи, що його склали: голова М. А- лексєвич, секретар Р. Беднар- ский та культ.-освіт. референт Е. Рудий, прийнято довідатися, що Відділ ОБУВА не тільки численністю своїх членів ве- лийкий, але що він у звітному році виллє живу діяльність. При Відділі засновано також "Воздушну Раду", що с ново- му, яка поставила собі за ціль вести ідеологічну роботу між членами Відділу.

До нової Управи ввійшли: проф. д-р Антін Клянінський, повернеться з десятилітнього заслання в Сибірі, — голова;

Марія Стефанів.

Зустріч з письменниками.

ЛОВЕЦЬКА ЗУСТРІЧ

на Союзівці

18-19 ЖОВТНЯ 1958 р.

напередодні ловецького сезону.

з'їдуться на Союзівці всі ті, що цікавляться мисливським спортом!

Просимо членів Ловецького Т-ва приїхати в ловецьких одягах, з рушницями в рушницях. Відбудеться стрільництво до цілі й будуть дані ділові інформації. — Також буде ви- світлення ЛОВЕЦЬКИХ ФІЛЬМ.

Далі, будуть обмірковувати ловецькі закони приписи та плани на найближчий ловецький сезон.

Бажаючі взяти участь, зволіть задзвонити під чи- сло — 5641 або написати:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

Kerhonkson, N. Y.

Святочні! — КОНЦЕРТИ — Прощальні!

—> ЗДОБУТИ, АБО ВДОМА НЕ БУТИ! <—

Цей клич запорожців став девізом наших Капелі перед їх від'їздом до Європи.

ЗАДУМ ПІДГОТОВЛЮВАННЯ РОКАМИ — СТАС ДІПШНІСТО.

Українська еміграція в ЗДА і в Канаді виряджає в світ

КАПЕЛЮ БАНДУРИСТІВ

під проводом

ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО і ВОЛОДИМИРА БОЖИКА.

Нові, різнокольорові, стилеві купани — молоді, свіжі, вишколені голоси!

ПОПРОЩАЙТЕ ІХ ОСОБИСТО!

Послухайте їх "європейської" програми на концертах в:

БОФФАЛО,	СУБОТА, 4-го ЖОВТНЯ — поч.: 8:00
КЛЕЙНХАНС,	MUSIC HALL, Richard & Circle
ПІТТСБУРГ,	НЕДІЛЯ, 5-го ЖОВТНЯ — поч.: 3:00
СOLDIERS & SAILORS MEMORIAL HALL, 4100 5th Ave.	
СКРЕНТОН,	ПОНЕДІЛОК, 6-го ЖОВТНЯ — поч.: 8:00
ПОНЕДІЛОК, 6-го ЖОВТНЯ — поч.: 8:00	
ГАРТФОРД,	UKRAINIAN COMMUNITY CENTER, 440 Wyoming
БІВТОРОК, 7-го ЖОВТНЯ — поч.: 8:15	
BUSHNELL MEMORIAL HALL	
ФІЛАДЕЛФІЯ,	СЕРЕДА, 8-го ЖОВТНЯ — поч.: 8:00
АКАДЕМІЯ МУЗИКИ	
НЬО ЙОРК,	ЧЕТВЕР, 9-го ЖОВТНЯ — поч.: 8:00
Mc MILLIN ACADEMIC THEATRE, Columbia Univ. 116th St.	
НЬО ЙОРК,	П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЖОВТНЯ — поч.: 7:30
STUYVESANT HIGH SCHOOL, 1st Ave. & 15th St.	
НЬО ЙОРК,	СУБОТА, 11-го ЖОВТНЯ — поч.: 6:00
NEWARK OPERA HOUSE, 383 Washington	
БОСТОН,	НЕДІЛЯ, 12-го ЖОВТНЯ — поч.: 8:00
NEW ENGLAND MUTUAL HALL, 225 Clarendon	
МОНТРЕАЛ,	БІВТОРОК, 14-го ЖОВТНЯ — поч.: 7:30
PLATEAU HALL, 3700 Calixa Levalle	
ОТТАВА,	СЕРЕДА, 15-го ЖОВТНЯ — поч.: 8:30
COLISEUM, Lansdowne Park	
ТОРОНТО,	ЧЕТВЕР, 16-го ЖОВТНЯ — поч.: 8:30
MASSEY HALL, 178 Victoria	
ДІТРОЙТ,	СУБОТА, 18-го ЖОВТНЯ — поч.: 8:20
H & F FORD AUDITORIUM, Woodward and Jefferson	
ШІКАГО,	НЕДІЛЯ, 19-го ЖОВТНЯ — поч.: 4:00 і 7:00
CHOPIN SCHOOL AUDITORIUM, 22400 W. Rice	

КВИТКИ можна набуті в усіх українських книгарнях, народних домах і організаціях.

Молодий талант

Перегортаючи сторінки із "Свободи" з-перед трьох ро- ків, надбудуємо під тим же са- мим заголовком першу згадку про Христині Зеліньську. Тоді вона, на п'ятидзятковому році життя підготувала самостійну виставку картин з нагоди за- кінчення дворічного навчання в Мистецькій Студії.

Дбайлива, жертвенна та фа- хова опіка педагогічного скла- ду ввесь час допомагала Хри- стині формувати молодий та- лант, виробляти власну ін- дивідуальність.

У відносно короткому часі навчання, вона добула ряд на- горад і визнання за мистець- кий талант на різних мис- ьких конкурсах.

Уже чотири роки ілюструє пластовий журнал, різні ри- сунки для жіночого журналу "Наше Життя". Обгорни для збірників "Срібна Зірка" і "Проліски", — це також праці Христині Зеліньської. В серед- ній школі, яку вона цього ро- ку скінчила, належала до редакційної колегії шкільного журналу, де й давала багато своїх ілюстрацій.

На підставі непересічного таланту і дотеперішніх успі- хів Христині Зеліньської одер- жала з початком навчального року Сенаторську Стипендію до найстаршої мистецької ш- коли Америки Мур інститу-

Христині Зеліньська

ту, яка має всі права універ- ситету.

Успіх молодого Христині, це чергове досягнення наших молодих талантів і черговий доказ, на те, як багато може дати навчання в Філадельфі- єській Мистецькій Студії.

Студію цю повинні заповни- ти цього року нові, численні слухачі, нові майбутні сти- пендісти.

I. C.

НАУКОВЕ Т-ВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗДА

ТА
УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ Т-ВО в АМЕРИЦІ,
Відділ Метрополі Нью Йорк
власнолюбуть спільно

в суботу, 4-го жовтня 1958 р.

о год. 8-й вечора

в дошній залі
ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛУБУ
149 Second Avenue New York, N. Y.

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ

для шанувальників

15-их РОКОВИН СМЕРТІ

нашого великого громадянина

проф. д-ра Маріяна

ПАНЧИШИНА

в ПРОГРАМІ ВЕЧОРА:

Проф. д-р МИКОЛА ЗАПЦЕВ, містоголова НТШ в Аме- ричі — Вступне слово;
Д-р БОГДАН ОЛЕСНИЧУК і д-р РОМАН ОСІНЧУК;
Відчити Прохійного, як лікаря, людину і громадянина.

Членів обох Товариств та Громадянство проситься про численну участь.

Dnipro Co.

219 SPRINGFIELD AVE.

Newark 3, N. J.

Tel: MA 3-2790

Українська Крамниця ДНІПРО

—> проголошує <—

ВЕЛИКУ СЕЗОНОВУ ВИПРОДАЖ

ХУСТОК й ІНШИХ ТОВАРИВ.

НА СКЛАДІ:

Вовняні шальовні хустки (японські) з квітами й турець- кими зорами (білі, чорні, малинові, зелені, сині, жовті, червоні).

Вовняні шальовні хустки (швейцарські) з квітами й ту- рецькими зорами.

Великі вовняні хустки з френдальськими (білі, чорні, сині, зелені й інші).

Імпортовані весни на перині (поодинокі й подвійна шп- рина), повний матеріал на убрання, британі, машинні до стрижання волосся, пошкани ("SOLINGEN"), дівчан- ьки до різання скла, повний, бапований й майже повний па- чохи, нитки DMC.

Крім цього, маємо великий набір в імпортованих шмеч- ках чоловічих і жіночих дощовиків!

Знай косметичні виробі фірми "4711" (води козьонькі, перфуми, мила і т. д.).

По повній інформації проситься писати на адресу:

DNIPRO CO. — 219 Springfield Ave., Newark 3, N. J.

РЕЧЕНЕЦЬ

НАДСИЛАННЯ ОГОЛОШЕНЬ

до Календаря „Свободи“ на рік 1959

—> продовжуємо <—

до 15-го жовтня 1958 р.

Календарі „СВОБОДИ“ — УНС друкується найбіль- шим тиражем в історії всіх українських видань в ціл кра- їні. Також і календар на 1959-й рік, що повинен бути в продажу вже з кінцем листопада ц. р., повинен бути в 20-тисячним тиражем „СВОБОДИ“.

Календарі „СВОБОДИ“ — УНС мають уже свою сла- ву щодо партості, цінності й різноманітності свого змі- ту. Новий календар, в якому пропонуємо Вам скористати з оголошення, готує у цьому відношенні перевершити всі до- теперішні, бо буде приєднано 250-м роковинам Великого Гетьмана України, Івана Мазепи, як і 65-й річниці Укра- їнського Народного Союзу, отже і Американської України.

Календар буде надрукований на добром папері та ба- гато ілюстрований, в мистецькій кольоровій обкладинці і напевно залучить надовго партістично книжковому пово- та й в багатьох відношеннях корисним реєстром оголоше- ння в ньому наших індивідуальних і збірних організаційних, культурних, господарських та інших досягнень.

ЦІННИК:

1 сторона за 60.00 доларів

2 сторони за 35.00 доларів

3 сторони за 25.00 доларів

4 сторони за 15.00 доларів

Текст оголошення і належність — надсилати на адресу:

"Svoboda"

Jersey City, N. J.

В НАШІ КНИГАРНІ

—> МОЖНА НАБУТИ <—

АЛЬБОМИ ПЛАТІВОН

КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

ім. Т. Шевченка

АЛЬБОМ ч. 1 — 6 великих платівон, 12-

цалевих, дир. Г. Китаєвий \$ 12.00

АЛЬБОМ ч. 2 — 6 10-цалевих платівон,

дир. В. Божик 9.75

АЛЬБОМ ч. 3 — 4 10-цалевих платівон

(коляди) 6.50

АЛЬБОМ ч. 4 — 9 10-цалевих платівон,

награвання з часів концертної поїздки

Капелі по Америці і Канаді.

АЛЬБОМИ мають гарну мистецьку форму і бу-

дуть для кожного великою розрадою.

На копії переписки і опакування —

додаються 75 центів.

Належність надіслати чеками або поштовими переказами

"СВОБОДА"

P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

ТРАГІЧНЕ КОЛО

(Закінчення зі стор. 2)

крім того, уряд знає, що чим більше заарештовувати невинних, тим більше їх кидатимуться в обійми підпілля.

Проте, уряд мусяв задатися до надзвичайних заходів. У Парижі заборонено альжирцям виходити на вулиці після 0-ї години вечера. Коли проходили арешти, то вони масові. Одного дня заарештовано в самому Парижі 3,000 альжирців. Але ж це, з однієї боку, дискримінує французів-мусульман і не служать ніяк гаслові братерства, а з другого боку, озвучає, що чергового дня у фабриках бракує 3,000 робітників, яких нема ким замінити та й нема як замінити, бож завтра їх звільнять і вони мусять мати працю, щоб не шукати порятунку у підпіллі.

У Франції перебуває коло п'ятимільйона альжирців. Приблизно половина з них охоча впливати на підпілля наслідки, що платити регулярні данки на підтримку його. Рахують, що в тій масі є 5,000 організованих бойовиків, які розпоряджаються важливими запасами зброї. Певно, вони не творитимуть партизанських відділів, але малими групами завжди можуть заатакувати "стратегічно важливі точки". А що сьогодні не є важливе? І залізниця, і склади, і лінії високої напруги, і телефонічне сполучення.

Альжирці працюють як чорнороби по всій Франції. Тому вони добре поінформовані й мають доступ скрізь. Вони можуть вибрати об'єкти для атак, а коли держава хоче боронитися, то мусять берегти все. Якщо атакатимуться в метрополії продовжуватимуться до Франції буде змушена затримати тут ті дивізії, які могли б бути перекинуті в Альжир.

Але є й другий бік справи. Атаканти викликають озлоблення всього французького населення і паралізують тих, які проповідують замирення в Альжирі. Отже — чи слугують атаканти основній меті підпілля?

На це питання важко відповісти, і сьогодні ясно, що керівники підпілля довго вагалися, поки вирішили поширити війну на територію метрополії. Відомий рапорт од-

ного з провідників, Бен Беллі, який казав, що атаканти слід проводити тільки в Альжирі, де більшість французької опінії наставлена колоніалістично. Метрополії не слід рухатися, бо цим підірвуться впливи тих французьких кол, які проповідують замирення. Ця теза була протягом років тезою підпілля. Що ж змінилося?

Прийдіть, ген. де Голь до влади викликав надії серед підпілля. Вони вважали, що він матиме стільки відваги, щоб приступити до переговорів, бож його навіть альжирці вважали носієм ідей респекту до боротьби за визволення. Серед великого шуму про братерство, ген. де Голь ніколи не вжив слова "інтеграція", як не вжив взагалі ніякого іншого визначення. Він завжди підкреслював, що справу Альжирю хоча посприятимуть альжирцями. Тому підпілля уважало, що одного дня він таки почне переговори, не оглядаючись на "полковників", які проти цього.

Але у своїй африканській поїзді ген. де Голь сказав не більше. Він заявив: "Незалежність? Чому ні? Коли хтось її хоче, то Франція не заперечуватиме". Та згодом виявилось, що це відноситься до всіх колоній, тільки не до Альжирю, бож Альжир — це Франція, а не колонія. Ще якийсь момент здавалося, що де Голь на останню хвилину хоча якось несподіванку. Та після промови з 4 вересня стало ясно, що далі чекати нема чого.

Тому альжирські підпілляники стали на становищі: французький народ або не хоче або не здібний реагувати проти політики колоніалізму, а тому нехай відцупить, що альжирські підпілляники не відступають від своїх ідеалів. Нехай весь французький народ відцупить вагу війни в Альжирі безпосередньо — на території Франції.

Певно, перенесення війни на територію метрополії поширює трагічне коло: збільшення атак, зріст бажання помсти й репресій.

Провідники підпілля здавали собі з цього справу, але для них нема виходу. Не можуть же вони приступити до рефе-

Загальні Збори Українського Мисливського Товариства „Тур“ в Нью Йорку

Вже втретє відбуло українське мисливське Т-во „Тур“ у Нью Йорку свої загальні збори. Три роки тому зішлись були поклоники св. Євстахія, покровителя дощів, і за ініціативою проф. Сергія Литвиненка заснували мисливське товариство.

Цьогорічні загальні збори, що відбулися 6-го вересня вбралі таку управу: проф. С. Литвиненко — голова, інж. Б. Бобинський — секретар, п. І. Кобзар — скарбник, п. В. Кобзар — ловець, п. Р. Крупняк — заступник ловецького, Т-во нараховує 22 члени та відбуває в різних сезонах збірні полювання на різну звірину. Початку його існування радник Теодор Рожанковський, а почесним членами: ред. Роман Купчинський і інж. Пилип Тараринів. Т-во „Тур“ у Нью Йорку — заінкорпороване, а знак його — голова тура. Воно має терени: ловецька, Гантер, „Солонка“ і вакаційна осяля Українського Робітничого Союзу та на посілости пп. Серія та Дадіва коло Ліберті.

Товариство полює і на птаство і на звірину. В своїх ловецьких мас з птаства: качки, гуси, фазани, лардари, а з звірини: ведмеді, діри, рекуни, зайці. Діри (від малих оленів) діляться на два роди: один — ясний, з вінцями на боках, до 200 фунт. ваги, багатоблишній від українського сарночка, і другий — темний, з „вінцями“ до переду, менш-

більш величини українського сарночка. Т-во „Тур“ у Нью Йорку — це властиво відновлене львівське мисливське товариство тієї самої назви, що існувало від 1922 р. до початку другої світової війни (голова — радн. Т. Рожанковський, ловець — дир. Ярослав Скопняк). Нью Йоркське Т-во, так само як і львівське, ставить собі за ціль не велику кількість мисливських трофеїв, а культурну працю в мисливській діяльності: плекання товариського життя, мисливських традицій, мисл. пісень, літератури й образотворчого мистецтва. Львівський „Тур“ залишив по собі книжку проф. І. Крип'якевича про давнє українське мислиство, декілька мисливських пісень і ікону св. Євстахія, кисти Петра Ів. Холодного, що висіла в Успенській Церкві у Львові. Перед тією іконою, 4-го жовтня, в дні св. Євстахія відправлялося щорічне Богослуження, а відправляв його догодотний член Т-ва о. Микола Ярославич. Ікона представляла св. Євстахія, що полюбив зустріти у лісі оленя з хрестом на голові.

Маймо надії, що ньюйоркський „Тур“ буде щораз краще розвиватися, буде гуртувати щораз більше членів, а тимчасовим матиме і більшу змогу виконати і свої культурницькі завдання.

Адреса Т-ва: 149 2-га Евіно, Нью Йорк, Н. Й.; С. Литвиненко.

Мисливць (член ТУР-у)

АФП — КІО оскаржують промисловість в спричинюванні інфляції

Вашингтон. — Головна У-права Американської Федерації Праці—Конгресу Індустріяльної Організації видала окремий звіт, в якому твердить, що теперішня інфляція долара — це наслідок збільшення цін на товари підприємств, а не вищі заробітні плати робітників. АФП—КІО вказує на статистику і торговельної Палати ЗДА, які твердять, що збільшені заробітні зарплати робітників, хоч змен-

шили свою продукцію. А це сталося тому, що ті промисловці нічого не втратили внаслідок зменшення продукції, бо той титан перекинувся на плечі робітників. Цей звіт АФП—КІО є відповіддю на твердження Крайового Товариства Підприємств і Торговельної Палати ЗДА, які твердять, що збільшені заробітні зарплати робітників, хоч змен-

НА ДОКІНЧЕННЯ СТУДІЙ РОЗДІЛЕНО \$3,500.00

В місяці травні Український Інститут Америки оголосив, що задумав знову видати зворотні стипендії (студійні позички) для українських студентів, які стоять перед аквіченням студій на американських вищих школах (університетах або коледжах).

На це оголошення Український Інститут Америки отримав дев'ять прохань. Із дев'ятих претензій — сім видано зворотні стипендії в сумі \$375.00 до \$700.00. (Одному претензії відмовлено у відношенні стипендії з уваги на те, що не студіює на американських школах, а прохання одної претензії не розглядали, тому, що не предлужила документації).

Петенції поділені на наступні фази:

Бібліотекарство: 3 — (О. Л. Климович, М. Кравчук, і д-р А. Орнович); економіка: 1 — (Р. Соєвський); політичні науки: 1 — (П. Потічний); ветеринарія: 1 — (М. Шарно); деністика: 1 — (В. Свистун). Із стипендійного Фонду Інституту, що його Головна У-права створила в сумі \$10,000, до кінця 1957 року були видані зворотні стипендії в сумі \$3,970.00 в цьому році \$3,500. — разом виплачено суму \$7,470.00.

Український Інститут Америки
Ukrainian Institute of America, Inc.
2 East 79th Street,
New York 21, N. Y.

Спорт

„Чорноморська Січ“ — Ньюарк починяє успішно новий футбольний сезон

Можливо, важко повірити, але це є факт, що „Чорноморська Січ“ — Ньюарк почала новий футбольний сезон з чотирма футбольними дружинами: учні, юніори, резерва і перша дружина. Дружина учнів досі брала участь лише у футбольному турнірі в Елсінор і грала тоді трос змагань... всі програли. В найближчу суботу 4 жовтня дещо скріплена новими надійними силами повинна вона розіграти перші мистецькі змагання в німеччині — американський молодіжний Лізі. Дружина юніорів досі розіграла 4 товариських змагань, усі виграли із загальним відношенням воріт 17 : 1. Противниками були: УСТ „Три-зуб“ — Філадельфія (3:0), Елізабет С. К. (3:0), Гобокен С. К. (5:0) та Норт Галедон (6:1). Тепер нараховує вона 18 зареєстрованих змагань в тому числі таких, як Каддоба В. Гуря Мирон, Лукіяні Ігор, Дуткевичі (два брата). Попович, Кобильнік (два брата), Ляшок, Черняхівський та ін. „Вні масе вже що показати“ — ось слова досвідченого в праці над юніорів п. Букгардта із Елізабет С. К. по змаганнях із Елізабет С. К. юніорів. Починаємо вірити, що це така правда...

Дружина резерви розіграла досі двох мистецьких змагань, виграючи проти „Висли“ (7:1), але прогнала проти Португальців (0:3).

Вкінці перша команда: відомою (Хромовським та Дуткевичем) і відомою (Ковалем та Кордовою — воротарем) почала футбольний сезон високоціфрною (7:2) перемогою, над мадарями з Нью Бронкс в неділю 21-го вересня, а в тиждень пізніше (28-го вересня) виграли з Ковером 1:0 проти „Верітас“ С. К. із Байону. (Противник явився на грищі із опізненням). Приближимо взаємному пізнанню себе та при охоті до дійсно взаємної співпраці, перша дружина повинна 6 цього року дійсно стати важким партнером в усіх можливих конкуренціях. Вправді, прикро було стверджувати факт, що на мистецькому турнірі СУАСТ — Схід в дні 21-28-го вересня у відвіданні не було між учасниками жодної дружини „Чорноморська Січ“ — Ньюарк, однак Управа і в тому аспект: робить певні кроки, щоб це більше не повторилося. Змагання з і місцевого менеджера... Те саме торкається ланки столу...

Цьогорічна Управа збільшилася рядом активних і довірених працівників (Хромовським, Стебельським, Нарогієм, Колісником, Гринком та Климом), які при тій сій і дійсно діловий співпраці з попередніми членами Управи (які теж вибрані і цього року), такими, як Гельбик, Юрчак, Голіатин, пані Карпентер, Філіпський та інші, повинні б бути в спроможності спортивної осердою. Коли до попередніх найповноцінніших конкурентів — Нью Йорку та Філадельфії — долучиться й Ньюарк, тоді український американський спорт на Сході Америки повинен лише скористатися. Ньюарк таку амбіцію повинен мати, а можливість для її реалізації теж будуть!

Струк, секр.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

МІХАЙЛО КОВІЛІНЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

3 глибоким смутком повідомляємо, що 30-го вересня 1958 року помер у Честері, Па., на 56-му році життя, **НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ І БАТЬКО, бл. п. ПЕТРО СМОЛІЙ**

Покійний народився в селі Новосілка, а проживав в селі Вага, пов. Підгайці, Зах. Україна.

ПАРАСТАС відбудеться в **П'ЯТНИЦЮ, 3-го ЖОВТНЯ 1958 р.**, о год. 8-й веч., в похоронному заведенні Канського, при 3-й і Вілсон вул. в Честері, Па.

ПОХОРОН — в **СУБОТУ, 4-го ЖОВТНЯ 1958 р.**, о год. 9-й рано, з церкви св. Духа, при 3-й вулиці в Честері, Па.

Просимо всіх Односельчан, Друзів і Знайомих взяти участь в похоронному обряді:

Тяжким горем прибиті:
АННА — дружина
МИРОН і **ГОР** — сини

Дізнаючись сумною вісткою, а Рідного, Приятельця і Знайомиця, що в дні 24-го вересня 1958 р. упокоїлася в Богді, на 85-му році життя, **НАША НАЙДОРОЖЧА МАМА І БАБІЦЯ, бл. п. Ольга з Хоминів ЗАРЕМБА**

довголітня адміністраторка мистецького Товариства ім. Шевченка в Бельгії, Зах. Україна.

Похорон відбудеться 27-го вересня 1958 р., із похоронного заведення П. Мацка в Спрингхаус.

В глибокому смутку:
СОФІЯ і **ПРИНА** — доньки
Д-р Іван ПОДЮК і інж. Теофіл ФРАЦІН — зяті
Д-р Галина і д-р Святослав КЛЮФАС — внуки з чоловіком

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

Посмертні Згадки

АННА ФІЛІПЧУК (PHYLIP-CHUK), членкиня Т-ва „Мир“, Відд. 324 УНІОУ в Філадельфії, померла до двох хвилин, 1-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1885 р., проживши 72 роки. Була догодотньою і прищипною членкинею Т-ва „Мир“.

Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

REAL ESTATE

— **NEW JERSEY** — 50 миль від Нью Йорку

Продаємо: доми, курчі, і молочні фарми, багаторічні посілости, житлові посілости, або для вкладу капіталу. Пишіть або відвідайте: **JACK DE FRANCO**, 30 Main Street, Flemington, N. J.

Питаєте за нашим представником — John Kozakoff.

НАПРАВКИ

ВСІ ЧАСТИ до направи мотелів, готелів, готелів, нафтох, організації парю і гарячої водою, як також усі нові печі можуть дістати в **STOVE MFRS CORP.**, 182-186 Mulberry Street, Newark 1, N. J.

MISCELLANEOUS

Trident Agency

УКРАЇНСКА АСЕКУРАЦІЙНА АГЕНЦІЯ

проти всіх випадків **ПРИВАТНИ — ЦЕРКОВНІ — БІЗНЕСОВІ**

15 West Street, Colonia, N. J. FULTON 8-2651

Перероблені **МАШИНИ** до **ПИСАННЯ**

англійські, ціна \$25.00. Має асортимент.

115 W. 43rd St. (4th Ave.), New York, N. Y. Phone: CHeelsea 3-8086

СЕРАФІНА ГАЛОВИЧ, членкиня С-ва Благовіщення, Відд. 125 УНІОУ в Шикаго, Іл., померла 28-го вересня 1958 р. Покійна народилася в Україні 1915 р. Пошани і служби Боже, 6-го вересня 1958 р., відправлено її з пох. заведення на цвинтар св. Марії — Fox Chase, де зложено її тілний останки на вільній спочинку. — Нехай земля буде їй пером.

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга Ціра і Чесна

Our Services Are Available Anywhere in New Jersey

801 SPRINGFIELD AVENUE, IRVINGTON, N. J. NEWARK, N. J. ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і **ОКОЛИЦЯХ**.

Контрольована температура. Мохерні календи до ужитку. Дарю.

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568

Започаткуйте

Своє
Конто
Будь-якою
Сумою

Так **МАЛО** треба, щоб мати власне банкове конто, а так **БАГАТО** воно значить у Вашому майбутньому. Багато великих бізнесменів започаткували свої інтереси малими грошовими вкладками. Більшість університетських студентів студіюють завдяки тому, що їх батьки робили ощадності впродовж років. Яка-небудь ціля **ВАШИХ** ощадностей — відкрийте **СОВІ** негайно щадниче конто!

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK

IN JERSEY CITY
Montgomery at Washington St.
Jackson at Wilkinson Ave.
Central Ave. near Bowers St.
Pavonia Ave. at Grove St.
40 Journal Square

IN BAYONNE
Broadway at 23rd Street

IN GUTTENBERG
68th St. at Bergenline Ave.

IN HOBOKEN
River at First St.

Відкрито: **У ПОНЕДІЛОК** ввечером
Відкрито: **У П'ЯТНИЦЮ** ввечером

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Зміна адреси

До Адміністрації „СВОБОДИ“
81-83 Grand Street
(P. O. Box 348)
JERSEY CITY, N. J.

Долучаю 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя **СТАРА** адреса була:

ЧИСЛО ВІДПІЛУ (якщо член УНС)